

presència

Número 1779. Del 31 de març al 6 d'abril del 2006. Any XLI. 0,20 €

6 DOSSIER / PATENTS

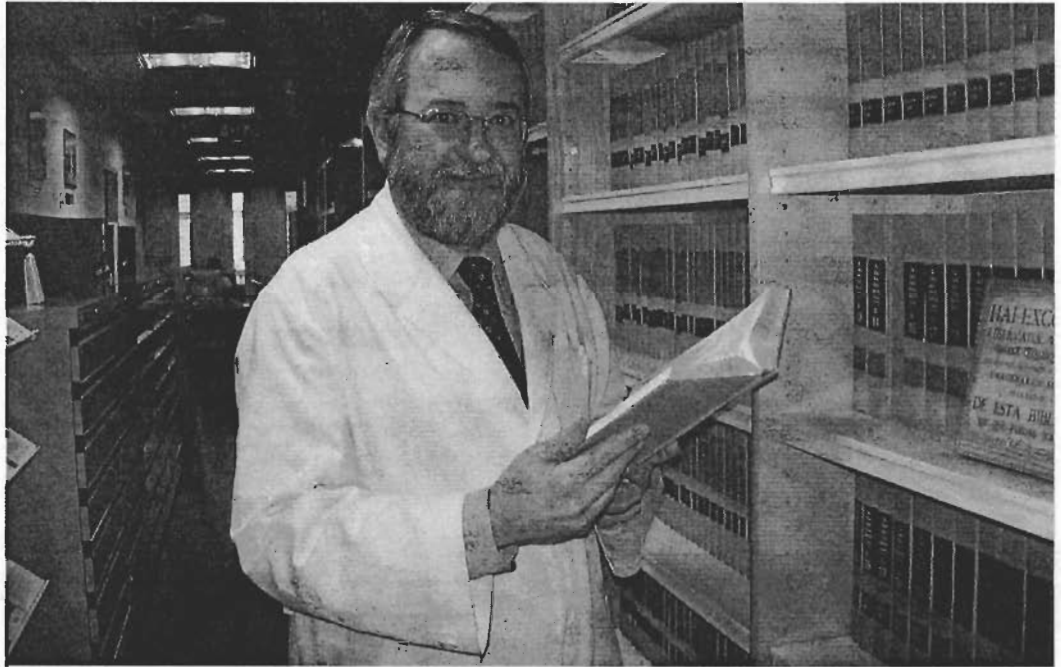
presència - Del 31 de març al 6 d'abril del 2006

Buscar empreses que vulguin comercialitzar

● Trobar empreses que comercialitzin un invent, en el cas de la UB, és una tasca que es deixa a les mans del Centre d'Innovació de la Fundació Bosch i Gimpera (FBG). «Es busquen empreses que siguin del sector de la innovació en qüestió i, si pot ser, que tinguin una certa trajectòria d'innovació i recerca», explica M. Carme Verdaguer, directora del Centre d'Innovació. En aquest sentit, diu, «sovint és més fàcil arribar a acords amb empreses mitjanes que amb grans corporacions». Segons Verdaguer, no és difícil trobar empreses predisposades a comercialitzar invents que provinguin de la universitat. Sobretot en el cas de la indústria farmacèutica i biotecnològica, encara que després el procés de desenvolupament i aprovació per treure un nou fàrmac al mercat pugui demorar la comercialització de 12 a 15 anys.

Un altre canal que s'utilitza per poder comercialitzar les patents universitàries són les anomenades *spin-off*, empreses basades precisament en tecnologia desenvolupada a la universitat i sovint creades per un grup de professors universitaris. «Moltes vegades l'actiu més important d'aquestes empreses per posar-se en marxa és una patent», explica Verdaguer. El suport a les empreses *spin-off* és una de les diverses tasques que des del 2001 assumeixen des del Centre d'Innovació, el qual des d'aleshores n'ha ajudat a crear-ne 20, i ha transferit 14 patents de la UB.

El Centre d'Innovació es va crear el 1996. Com tenen altres universitats de l'Estat espanyol, la seva funció és la d'una Oficina de Transferència de Resultats de la Investigació (OTRI). Entre les seves diverses funcions hi ha, doncs, la comercialització de les patents generades per un equip de recerca de la UB. En el cas d'aquesta universitat, des de mitjan 2005 s'ha creat una estructura anomenada Agència de Comercialització dels Resultats de la Investigació (ACRI), on es coordinen totes les activitats de transferència del Grup UB//A.A.

Pascual Segura, director del Centre de Patents de la UB, diu que la demanda de formació en propietat industrial està creixent. /A.A.

Per informar-se i formar-se

A.A. / Barcelona
● Per on començar, quan es vol patentar? A banda d'acudir directament a una agència de propietat industrial i intel·lectual, a Catalunya hi ha un altre servei d'informació obert a tot el públic i gratuït. Es tracta del Centre de Patents de la UB. Tot i que pertany a aquesta universitat i que en bona part es dedica a gestionar les sol·licituds de patents del seu professorat, des de fa 15 anys està obert a qualsevol consulta, ja vingui d'inventors particulars, organismes públics d'investigació, o bé petites i mitjanes empreses. «Se suposa que les empreses grans ja disposen del seu propi departa-

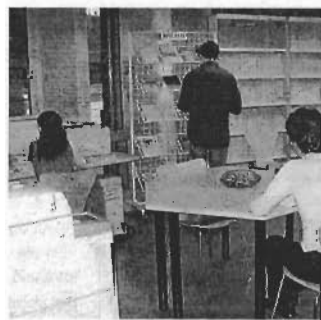
El Centre de Patents de la UB assessora inventors individuals, organismes públics i pimes que vulguin patentar

ment de patents», diu Pascual Segura, director del centre. Aquest servei públic es va posar en funcionament en virtut d'un conveni de col·laboració que es va signar amb el Cidem de la Generalitat de Catalunya. Gràcies a aquest acord, per telèfon o personalment en horari d'oficina s'informa sobre el funcionament del sistema de patents i, si s'escau, s'aconseylla la redacció i tramitació de la patent o el model d'utilitat a través d'una agència de la propietat industrial, de les quals se'n facilita un llistat. Només el 2004, el Centre de Patents de la UB (www.pcb.ub.es/centredepatents) va atendre prop de 2.300

consultes. «Si algú vol informació, l'acaben dirigint cap aquí.» A banda d'aquest servei i de tasques de documentació i investigació, el Centre de Patents de la UB també destaca per la seva vessant docent, aspecte pel qual s'ha convertit en un centre de referència a tot l'Estat espanyol. «El nostre centre fa seminaris i organitza cursos, sobretot per a tècnics especialitzats que es dediquen al treball de patents, però també per a tothom que hi estigui interessat», diu Segura, a més a més d'oferir les jornades *Els dilluns de patents*. «En la societat que vivim, aquesta demanda està creixent».

Un fons documental de més de tres milions de patents

● La Biblioteca de Patents CIDEM/UB.FBG, que és com es va anomenar genèricament aquest servei públic del Centre de Patents, també posa a disposició del públic un fons documental constituït per més de 3 milions de patents (espanyoles, europees, nord-americanes i internacionals, la majoria en suport CD), més de 1.700 llibres sobre propietat industrial i intel·lectual i unes 50 subscripcions a revistes i butlletins especialitzats. D'altra banda, la biblioteca ofereix un servei de

La Biblioteca del Centre de Patents. /A.A.

subministrament de còpies de patents. «En els últims cinc anys les oficines de patents de tot el món, liderades per l'Oficina Europea, han deixat molta informació a Internet, però fa quinze anys, per disposar de còpies de documents de patents de Madrid, per exemple, t'havies d'esperar quinze dies», explica Segura. Actualment, en canvi, l'accés remot a bases de dades en línia de documentació científica i tècnica específica (ja siguin gratuïtes o de pagament) permeten un accés més ràpid i fiable al que hi ha patentat. /A.A.

PRESÈNCIA: REVISTA DELS DIARIS "EL PUNT", "EL 9 NOU", "REGIÓ 7", "EL 9 NOU", "SEGRE", "DIARI D'ANDORRA", ETC.

Gemma Rauret, José F. García i Àlex Tarancón / Inventors d'un sensor radioquímic per a fluids

«Seria per a qualsevol empresa que subministri aigua»

A.A. / Barcelona

● «El que s'ha patentat és un sensor per poder mesurar en directe la possible presència de radioactivitat en aigües.» Gemma Rauret, juntament amb José F. García i Àlex Tarancón, del Departament de Química Analítica de la UB, són els autors d'un innovador aparell que ha de permetre controlar de manera contínua diversos paràmetres de les aigües. Entre altres, els diferents tipus de radioactivitat (que, per cert, hem de tenir present que també n'hi ha de natural). «Tot el que es pugui controlar de manera constant i a un preu assequible és positiu», comenta Rauret.

Aquest equip de químics fa molt temps que treballa en radioactivitat ambiental, però ha estat en els darrers quatre o cinc anys que ha centrat els seus esforços en el desenvolupament d'aquest sensor per detectar radionúclids. El van patentar l'any passat. Aquest sensor ha de formar part, però, d'un aparell més gran. «El que vam patentar és la part més delicada, la més innovadora, i ara el que farem és incloure-ho dins un instrument que podrà posar-se en un riu i donar informació de manera contínua», diu Rauret.

Completada aquesta primera part, s'ha hagut de buscar algú que volgués materialitzar-ho. «Acabem de signar un conveni amb una empresa perquè desen-

Gemma Rauret i, en segon terme, Àlex Tarancón (esquerra) i José F. García (dreta), amb el sensor que han desenvolupat a la UB. / A.A.

volupi, a partir d'aquesta patent, l'aparell que ho farà realment comercial.» Reconeixen que han tingut sort; «però ha estat una sort mútua, perquè entenen quines eren les necessitats d'aquesta empresa els hem pogut oferir una aplicació». De fet, la mateixa empresa que ho desenvoluparà serà la que ho utilitzarà, ja que es dedica a controlar la qualitat

de l'aigua de diverses conques de rius de l'Estat espanyol. Tot i així, no es descarta que posteriorment a altres empreses del sector els pugui interessar. «A la llarga, això seria per a qualsevol empresa que subministri aigua abans del tractament o aigua que ha de passar a ser consumible, i a qualsevol país, perquè això és absolutament internacional»,

«ACABEM DE SIGNAR UN CONVENI AMB UNA EMPRESA PERQUÈ DESENVOLUPI, A PARTIR DE LA PATENT, L'APARELL QUE HO FARÀ COMERCIAL»

diu Rauret. Per ara, aquesta patent universitària està registrada a l'Estat espanyol i a Europa.

Per a aquest equip, saber quin era l'estat de la tècnica previ ha estat relativament fàcil, en bona part gràcies al suport que han rebut del Centre de Patents de la UB. «En el món de la química tot està molt ben pautat, informatitzat i conegut», diuen.

jans, subjectes a variacions en funció de la particularitat de cada sol·licitud», comenta Penas. També és cert, però, que no sempre és necessari patentar. Segura creu que si la invenció es pot protegir mantenint-la com a secret industrial, per exemple, el titular es pot estalviar molts esforços i diners.

Per 20 anys i què en fem?

La patent té una durada de vint anys improrrogables, que compta a partir de la data de presentació de la sol·licitud. Durant aquest temps, el titular de la patent està obligat a explotar la invenció patentada, ja sigui directa-

ment o per compte de tercers; o bé la pot abandonar si no té èxit. En aquest moment, comercialitzar una invenció és el principal problema amb què es troben els inventors. «Moltes de les coses que s'inventen no tenen interès comercial», diu Segura, el qual afegeix: «Per al inventor individual, trobar algú que l'ajudi a comercialitzar la seva invenció és un problema encara no resolt.» Es calcula que el que finalment arriba al mercat és menys del 5% de tot el que s'inventa.

Un cop es té el títol de patent, les dues principals vies que existeixen per fer la transferència de tecnologia són la llicència i la ces-

Professors inventors

● Què passa quan un invent neix a la universitat? Segons la llei de patents actual, correspon a aquesta institució la titularitat de les invencions fetes pels seus professors, però tenint en compte que la Universitat no porta a terme tasques industrials i comercials, els resultats de la recerca s'han de transferir a empreses. De totes maneres, els professors que han creat l'invent tenen dret a participar en els beneficis —la majoria d'universitats els cedeixen entre un i dos terços d'aquests—. En el cas de la UAB, el 33% dels beneficis van per a l'investigador i el 30%, a fons comuns de la UAB. «En els currículums universitaris es valora molt si la invenció s'ha arribat a explotar», diu Segura. Ara bé, per poder patentar, la invenció universitària no es pot haver fet pública per cap via (ni conferències, ni publicacions científiques, ni tesis doctorals...). / A.A.

sió de patents. En el cas de les patents que sorgeixen de les universitats, el més habitual són les llicències. Això vol dir que, sense perdre la titularitat, se cedeixen els drets d'exploació de la patent. Per tant, l'empresa que adquireix la llicència té el dret de produir, utilitzar o vendre l'objecte de la patent. En el cas de la cessió, l'empresa adquireix tant la tecnologia com la titularitat de la patent. «Normalment, si és una empresa la que ho ha inventat, ella mateixa ja procura comercialitzar-ho», diu Adelaida Ponti, presidenta d'Oficina Ponti, empresa amb 70 anys d'experiència en propietat industrial i intel·lectual.